

Ilyeneké

Az *alaktalanság eretneksége* (Häresie der Formlosigkeit) címmel 2002-ben, majd kibővítve 2007-ben és 2012-ben jelent meg Martin Mosebach, a sok műfajban igen termékeny, ünnepelet (2007-ben a nagyon jelentős Georg Büchner-díjjal kitüntetett), ám antimodernista nézetei miatt balról-jobbról sokszor erősen vitatott német író esszégyűjteménye. A könyv alcíme —*A római liturgia és ellensége* (Die römische Liturgie und ihr Feind)— rögtön jelzi, miről szólnak a kristálytisza logikával, szenvedélyesen, de világos stílussal megfogalmazott szövegek. Mosebach a „régí” római liturgia híve, de *Liturgia — A megélt vallás* (Liturgie — Die gelebte Religion) című írása nem csak a katolikus „reform reformjának” hívét, hanem az istentisztelet romlott állapotán kesergő, ám fölemeléséért áldozatokat vállaló szakembert, liturgikust, liturgiátörténészt, egyházzénészt és a jó szándékú, támogató laikust is igen komolyan el kell, hogy gondolkodtassa: „VI. Pál pápa misereformja és az azáltal bevezetett, a reformot már régen «maga alá gyűrő» fejlődés azzal okozta a legkomiszabb kárt, az a legnagyobb lelki-szellemi veszteség, hogy beszélnünk kell a liturgiáról. Az is, aki a liturgiát meg akarja őrizni, az is, aki annak szellemében akar imádkozni, az is, aki a legnagyobb áldozat árán hű marad hozzá, már elvesztett valami fölbecsülhetetlen: azt az ártatlanságot, hogy valami Isten adta, föntről, a mennyből az embereknek ajándékozott dologként fogadja a liturgiát. A nagy, a szent liturgia, a klasszikus római liturgia védelmezőiként mindannyian nagyobb vagy kisebb liturgiatudósokká váltunk. A reform tudományos, «régészeti» és történeti becsomogolása belevitt minket, hogy *azokat* az érveléseket cáfoljuk, és a rítussal és a liturgiával történő olyasfajta foglalkozásba sodort bele, amelytől egy valóságos embernek mélységesen idegenkednie kell.”

Szakemberek, liturgikusok, liturgiátörténészek, egyházzénészek, jó szándékú támogató laikusok — nagyon is tudjuk, hogy így van ez. Még az is, akinek olyan kivételes osztályrész jut, hogy rendszeresen vehet részt liturgikusan, zeneileg kifogástalan istentiszteleten, —akár töretlen hagyományú közösségben (kevés ilyen van), akár mert némi siker koronázza a liturgikus mozgalom erőfeszítéseit—, a figyelmes-tevékeny részvételt nem kizáró, de gyermeki elfogadás tiszta pillanatait, a belefeledkezést —ártatlanságnak mondja a német író— rögtön megronthatja, ha nem is az elégedettség, a győzelemérzés, de a reflexió, az érvelés, a védekezés, az akciózás, a mozgalmárság, már-már belsővé vált külső —valós— kényszere. Nem ellentmondás-e tudatosan törekedni az öntudatlanra? Néha mégis megadatik a belefeledkezés, s kérni is lehet és kell. S vállalni itt is a kudarokat. Hogy a most születő, növvő gyermeknek esélye legyen ártatlanul belenőni a liturgiába, felnőni otthonában, a liturgiában.

Az itt következő prédikáció fölidézi a jézusi történetet a gyermekekről, akiket nem gonosz emberek, hanem a tanítványok akartak —nyilván jó szándékból— távol tartani az áldástól. Márk szerint Jézus egyenesen haragra gerjedt az akadályozók ellen, s megáldotta a gyermekeket. A mennyország ilyeneké.